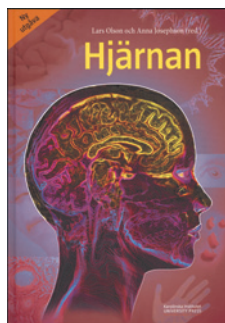

Faglig solid om hjernen og hjernens sykdommer

Lars Olson, Anna Josephson, red.
Hjärnan
 2. utg. 496 s, tab, ill. Stockholm: Karolinska Institutet University Press, 2012. Pris SEK 460
 ISBN 978-91-85565-59-7

I henhold til forordet er formålet å spre vitenskapelig korrekt informasjon om hjernen og hjernens sykdommer til allmennheten på en lettfattelig måte. Dette lykkes bidragsyterne med – informasjonen som de gir, er korrekt, oppdatert og utfyllende. Boken er imidlertid i større grad preget av vitenskap og faglighet enn av popularisering og lekende formidling. For personer uten medisinske forkunnskaper vil flere av kapitlene være krevende å lese.

Boken kan benyttes til oppslag når man er ute etter detaljert innsikt eller forståelse av sammensatte problemstillinger. I tillegg er den en god oppdatering for fagpersoner.

De 30 kapitlene har hver sine forfattere. Kapitlene dekker dels struktur og funksjon i den normale hjernen, slik som signalbaner, sanser, hukommelse og søvn. Dels omhandler kapitlene nevrologiske og psykiatriske sykdommer. De tilstandene som dominerer i et folkehelseperspektiv, beskrives utfyllende. Det gjelder demens, hjerneslag, multipl sklerose, alvorlige psykiatriske sykdommer og rus. Aldring er ikke dekket i et eget kapittel, men aldersaspektet ved hjerneslag, demens og andre relevante sykdommer er ivarettet i det enkelte kapittel. Også sjeldnere sykdommer som rammer hjernen, har fått bred omtale.

Boken er velskrevet, har en tiltalende layout og er solid innbundet. Illustrasjonene er informative, men litt lite iøynefallende, og det kunne vært enda flere av dem. Med et hovedformål om lettfattelig, allmenn informasjon kunne man tenkt seg større vektlegging av visualisering i forhold til løpende tekst. De enkelte kapitlene er godt balansert og samordnet, uten for mye overlapp og gjentakelser. De elementene som man forventer å finne, er omtalt. De er dessuten gjenfinnbare i en ryddig kapittelstruktur og i en tilfredsstillende indeks.

Den første utgaven kom i 2007. Denne andre utgaven er meget godt oppdatert. Kapitlene har et innhold som gjennomgående ligger nært opptil dagens kunnskapsfront. De senere årenes gjennombrudd, som ny, invasiv akuttbehandling av hjerneslag og forståelse av epigenetikk med et samspill mellom miljø og genfunksjon er fint dekket.

Dette er en utmerket oppdatering av hjernens virkemåte, og leseren får nyttige impulser om ny behandling og forståelse knyttet til hjernens og nervesystemets sykdommer. Forfatterne peker også fremover, med forventninger om behandlingsfremskritt i nær og fjernere fremtid. På denne måten kan boken være nyttig for leger og andre yrkesgrupper som arbeider med sykdom og skade i hjernen og nervesystemet, enten det dreier seg om klinisk arbeid eller forskning. Den er ikke lansert som en lærebok, og er heller ikke godt egnet som akkurat det. Selv om boken ikke er lettlest, er den vel-egnet som en oppdatert informasjonsbok for alle med særskilt interesse for hjernen og nervesystemet, enten man er profesjonell eller amatør. Styrken er soliditet, etterrettelighet og vitenskapelig kvalitet.

Nils Erik Gilhus

Institutt for klinisk medisin
 Universitetet i Bergen

Innføring i psykoterapi for barn

Bjørg Røed Hansen
I dialog med barnet
 Intersubjektivitet i utvikling og i psykoterapi.
 240 s, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2012.
 Pris NOK 340
 ISBN 978-82-05-42204-9

Dette er en innføring i teori og praksis for psykoterapi med barn. Målgruppen er barnepsykoterapeuter, men boken gir også mer allmenn kunnskap om utviklingspsykologi. Utgangspunktet er spedbarnsforskning og to selvutviklingsteorier (Stern og Fonagy/Target).

All utvikling av barn skjer i samspill med andre mennesker, og i det første kapitlet beskriver forfatteren hvordan en rekke filosofer og utviklingspsykologer har beskrevet dette, f.eks. Husserl, Buber, Heidegger og Binsvanger. Hun holder deres tenkning opp mot intersubjektivitet slik det beskrives av Stern. Etter denne brede kartleggingen viser hun hvordan forskning på spedbarn har gitt kunnskap om hvordan en voksen kan dele følelser og intensjoner med barnet på en utviklingsfremmende måte. I neste kapittel trekker hun frem de to utviklingsteoriene som hun forklarer og sammenlikner, og som gir nyttig referanse til psykoterapeutisk arbeid.

I siste halvdel beskriver forfatteren to barn hun har hatt i terapi. Hun understreker hvordan små samhandlinger (mikroprosesser) mellom henne og barna virker utviklingsfremmende når de tilpasses barnets nivå og opplevde problem. Ved at terapeuten toner seg inn mot barnet oppstår en gjensidig dialog som kan være både affektiv (preverbal) og narrativ (verbal). Hun beskriver samhandlingen teoretisk og trekker frem en rekke konkrete eksempler og teknikker som understreker innholdet i teoriene. Som avslutning beskriver hun detaljert hvordan en tidsbegrenset terapi kan tilrettelegges innenfor en intersubjektiv ramme.

Gjennom hele boken er forfatteren opptatt av utviklingsfremmende samhandling mellom to individer, og hun er ikke opptatt av diagnoser eller symptomer som sådan. Utgangspunktet for terapien er vekst og ikke «reparasjon». Men pasientene kan godt ha problemer som passer inn i hvilken som helst diagnostisk kategori. En interessert leser vil finne referanser til mange aktuelle terapeutiske tilnærminger, som mentalisering og affektregulering.

Teoriene som beskrives, kan være kompliserte, og boken virker svært ordrik. Men den er samtidig full av enkle, konkrete beskrivelser fra terapirommet, som på en god måte demonstrerer nyanse i det som formidles. De samme fenomenene beskrives gjentatte ganger, men fordi forfatteren har tallrike kryssreferanser virker det ikke trettende. Boken er først og fremst nyttig for personer som er opptatt av å tilegne seg kunnskap om denne formen for terapi. Forfatteren understreker at enhver terapi må tilpasses det enkelte barn, og hun mener at mer oppskriftspregede terapier ikke tar slike hensyn. De fleste som arbeider terapeutisk med barn, er nok enig med henne og tilstreber en individuell tilpasset tilnærming innenfor rammen av enhver terapiform. Derfor er boken også nyttig for terapeuter som velger andre terapeutiske tilnæringsformer.

Berit Grøholt

Institutt for klinisk medisin
 Universitetet i Oslo